

Persbericht

14 december 2006 – Rekenhof

Onderzoek door het Rekenhof van het berekeningsprogramma overheidspensioenen

14 december 2006 – Het Rekenhof heeft de werking van het automatische berekeningsprogramma "Pencalc" van de Pensioendienst voor de Overheidssector onderzocht. Uit het onderzoek blijkt dat delen van de regelgeving nog niet in het programma zijn geïmplementeerd. Ook heeft de structuur van Pencalc, waarbij de gegevens en de verwerking ervan tot een berekening, één geheel vormen, belangrijke nadelen. Het systeem bevat bovendien weinig interne controlefuncties en de gegevensinstroom moet worden geïnformatiseerd. Ten slotte communiceert de PDOS onvoldoende duidelijk. De minister van Pensioenen, bevoegd voor de Pensioendienst voor de Overheidssector, gaat met de aanbevelingen van het Rekenhof akkoord.

De voorbije tien jaar zette de Pensioendienst voor de Overheidssector (PDOS), belangrijke stappen in de geautomatiseerde behandeling van de pensioendossiers. Vanaf 1997 ontwikkelde de dienst zo het automatische pensioenberekeningsprogramma Pencalc.

Pencalc moet een gebruiksvriendelijk instrument aanreiken om pensioendossiers snel en vakkundig te behandelen vanaf de indiening van de pensioenaanvraag tot de archivering van het afgehandelde dossier. Met het programma zou PDOS alle rust- en overlevingspensioenen moeten kunnen berekenen en beheren, en dit van alle administratieve entiteiten waarvoor de dienst bevoegd is. Omdat het een totaalpakket is dat dient als gegevensbank, automatisch berekeningsprogramma én beheersinstrument, is de correcte werking ervan van het grootste belang.

Het Rekenhof heeft zijn onderzoek vooral verricht aan de hand van simulaties waarbij fictieve pensioenberekeningen werden gemaakt in Pencalc.

Pencalc vertoont nog altijd lacunes: niet alleen zijn bepaalde categorieën overheidspensioenen niet opgenomen, ook een aantal onderdelen van de pensioenwetgeving zijn nog altijd niet geïmplementeerd. Bovendien werd een deel van de regelgeving, vooral bij wetswijzigingen, niet volledig in Pencalc geïntegreerd. Daardoor moeten bepaalde berekeningen nog altijd met de hand gebeuren.

De tot dusver gehanteerde geïntegreerde structuur van Pencalc, waarbij de gegevens en de verwerking ervan tot een pensioenberekening één geheel vormen, lijkt een logische opbouw maar heeft belangrijke nadelen. Elk dossier wordt immers bewaard als een resultaat van ingevoerde data waarop een formule is toegepast. Daardoor kunnen de gegevensbestanden niet worden aangepast zonder dat de betrokken pensioendossiers worden gewijzigd. Dit zorgt voornamelijk voor problemen bij herzieningen die uitwerking hebben na de ingangsdatum van het pensioen. Het Rekenhof stelt vast dat niet werd geopteerd voor, enerzijds een databank waarin gegevens worden ingevoerd en, anderzijds aparte rekenbladen met de formules.

In tegenstelling tot wat het systeem soms doet vermoeden, bevat Pencalc weinig interne controlefuncties voor de met de hand ingevoerde gegevens.

Bovendien worden binnenkomende gegevens niet efficiënt verwerkt. Niet alleen zijn de nodige gegevens geregeld laattijdig en onvolledig, ook de manier waarop ze worden verzameld is vaak achterhaald en de behandeling ervan zeer tijdrovend. Een doorgedreven informatisering waarbij alle data systematisch elektronisch naar de PDOS worden doorgestuurd is dringend nodig. Op die manier kan de PDOS bovendien uitgroeien tot een pensioendienst die enkel nog verantwoordelijk is voor de toepassing van de pensioenreglementering, zonder zich te moeten bekommeren om de correctheid van een aantal basisgegevens.

De PDOS communiceert nog onvoldoende in begrijpelijke taal, die door het handvest van de sociaal verzekerde is voorgeschreven. De overzichtsstaat die de PDOS aan de gepensioneerde bezorgt, bevat soms verwarrende, misleidende of foute informatie.

Ten slotte is Pencalc momenteel nog onvoldoende bruikbaar als beleidsinstrument. Door de vergrijzing van de bevolking en de daaraan verbonden stijgende kosten, is er nood aan kwaliteitsvolle prognoses, waarbij de kostprijs van bepaalde beleidskeuzes nauwkeurig kan worden becijferd.

De minister van Pensioenen gaat grotendeels akkoord met de aanbevelingen. Hij wijst erop dat er enkele projecten op stapel staan om een aantal gebreken uit het verslag te verhelpen. Zo zouden de tot dusver niet in het programma opgenomen stukken regelgeving in de nabije toekomst worden geïmplementeerd. Ook zou er een interne controledienst komen en zou de leesbaarheid van de pensioenstaat worden aangepakt. Over de automatisering van de instroom van de gegevens vanuit de betrokken administraties wordt momenteel onderhandeld.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de bewindslui en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het auditverslag "Geautomatiseerd beheer van de pensioenen via Pencalc" is aan het federale parlement bezorgd. Het integrale verslag (30 pagina's), de samenvatting (2 pagina's) en dit persbericht zijn ter beschikking op de homepage van het Rekenhof: www.rekenhof.be .

Contactpersoon:
Véronique Roelandt
Federale Cel Publicaties
02 551 88 80